Försvarsutskottets yttrande 2026/27:FöU1y

Kommissionens arbetsprogram 2027

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet har beslutat att ge övriga utskott tillfälle att yttra sig över kommissionens arbetsprogram för 2027 (COM(2026) 710) inklusive bilagor.

I yttrandet lämnar försvarsutskottet sin övergripande syn på de delar av kommissionens arbetsprogram som berör utskottets beredningsområde.

Utskottets överväganden

Kommissionens arbetsprogram 2027

Den 4 november 2026 antog kommissionen sitt arbetsprogram för 2027 Europeiska unionen – sida vid sida med varandra (COM(2026) 710). I arbetsprogrammet beskriver kommissionen politikens inriktning och presenterar vilka åtgärder den planerar att vidta under det kommande året. Arbetsprogrammet är strukturerat i enlighet med de sju prioriterade områdena från ordförande Ursula von der Leyens politiska riktlinjer för mandatperioden 2024–2029, varav europeiskt försvar och europeisk säkerhet är ett.

Inom försvarsutskottets beredningsområde framhåller kommissionen att EU:s säkerhets- och försvarspolitik fortsätter att präglas av Rysslands anfallskrig mot Ukraina, och kommissionen betonar EU:s orubbliga solidaritet med Ukraina och fördömande av den ryska aggressionen.

Kommissionen lyfter särskilt fram det försvarsindustriella partnerskapet mellan EU och Ukraina och vikten av integrering mellan de båda parternas försvarsindustrier, inte minst inom luft- och robotförsvar. Dessutom understryker kommissionen vikten av investeringar i Ukrainas kritiska infrastruktur och av humanitärt stöd för att landet ska klara av den hårda vintern.

Fortsatta investeringar och förstärkt försvarsförmåga lyfter kommissionen fram som en avgörande faktor. Detta gäller särskilt inom områden som luft- och robotförsvar, drönar- och antidrönarförmåga samt ammunition. EU har enligt kommissionen under de senaste åren gjort mer för sitt försvar än under de senaste decennierna, men anger samtidigt att tillvägagångssättet behöver anpassas utifrån de nya hot som uppstår.

Vidare nämner kommissionen färdplanen för försvarsberedskap 2030 och framhåller att det finns risk för att målen inte uppnås trots beslut och rekordstora satsningar, vilket tyder på att ytterligare åtgärder behöver vidtas. Att uppnå målen i färdplanen bedöms vara särskilt angeläget mot bakgrund av de tilltagande hybridhoten mot EU:s yttre gränser, medlemsländernas kritiska infrastruktur och de värden som ligger till grund för det europeiska levnadssättet.

Arbetsprogrammet innehåller även flera av de förslag som kommissionsordföranden tog upp i sitt linjetal om tillståndet i EU i september 2026. Däribland märks ett europeiskt instrument för strategiska stödresurser som levererar de system som EU behöver, bl.a. luft- och robotförsvar samt strategiska transporter. Dessutom undersöker man möjligheten att inrätta ett europeiskt säkerhetsråd som ska ha ett nära samarbete med partner som Kanada, Norge, Storbritannien och Ukraina. Kommissionen vill även se ett säkerhetsprotokoll för nödsituationer motsvarande Natos artikel 4 samt att EU:s gemensamma försvarsklausul (artikel 42.7 i EU-fördraget) görs mer operativ.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar kommissionens arbetsprogram för 2027 och vill i enlighet med vad som anförs i programmet betona vikten av solidaritet med Ukraina och ett fortsatt fördömande av den ryska aggressionen.

Utskottet ser positivt på det som kommissionen anför om behovet av ytterligare investeringar och åtgärder för att åstadkomma en förstärkt försvarsförmåga och ser dessa som helt nödvändiga. Utskottet välkomnar även satsningar på den europeiska försvarsindustrin och åtgärder som syftar till att öka dess produktionskapacitet. Utskottet vill i detta avseende särskilt betona vikten av enskilda staters ansvar för att få till stånd en sådan förmågehöjning.

Utskottet vill även understryka behovet av att utöka produktionskapaciteten av försvarsmateriel skyndsamt, inte minst när det gäller ammunition, för att EU ska kunna stödja Ukraina fullt ut. Trots upprepade utfästelser och försäkringar sedan en längre tid tillbaka bedömer utskottet att dessa ambitioner inte har tillgodosetts i tillräckligt hög utsträckning på europeisk nivå. Detta menar utskottet riskerar att resultera i bristande trovärdighet för EU:s stöd till Ukraina.

Utskottet anser mot denna bakgrund att ytterligare åtgärder i form av bl.a. regelförenkling och riktade satsningar behöver vidtas för att ambitionerna ska realiseras utan dröjsmål och få genomslag i praktiken. För att åstadkomma detta vill utskottet betona vikten av ett nära, pragmatiskt och varaktigt samarbete med närstående länder som t.ex. USA, Kanada och Storbritannien.

I övrigt har utskottet inget att anföra med anledning av kommissionens arbetsprogram för 2027.

Stockholm den 26 november 2026

På försvarsutskottets vägnar

Jörgen Berglund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jörgen Berglund (M), Peter Hultqvist (S), Johan Andersson (S), Bo Broman (SD), Hanna Gunnarsson (V), Per Söderlund (SD), Nila Vikhe Patil (MP), Mikael Oscarsson (KD), Markus Selin (S), Björn Söder (SD), Malin Malm (S), Willhelm Sundman (L), Catarina Deremar (C), Filip Reinhag (S) och Daniel Lyckestam (M).

Tryck: Elanders Sverige AB, Vällingby 2026